

HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA

Sektor za financijske institucije, poslovne informacije i
ekonomske analize

Odjel za makroekonomske analize

Županije – velike gospodarske razlike na malom prostoru

- Uvodno
- BDP i poslovanje poduzetnika
- Zaposlenost i plaće
- Županije – potencijali ukratko
- Hrvatske regije u EU
- HGK indeks gospodarske snage po županijama

Lipanj 2016.

Uvodno

Republika Hrvatska, čija kopnena površina iznosi 56.594 km², administrativno je podijeljena na 20 županija i Grad Zagreb koji ima status županije. Uspostava sustava lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj započela je 1992. godine postavljanjem temeljnoga zakonodavnog okvira. Sustav je uspostavljen 1993. godine, stupanjem na snagu zakona kojima se uređuje teritorijalni ustroj, samoupravni djelokrug, izborni sustav, način financiranja lokalne samouprave, a oživotvoren je provedbom prvih lokalnih izbora.

Jedinice lokalne samouprave jesu općine i gradovi, a jedinice područne (regionalne) samouprave su županije. U Republici Hrvatskoj ustrojeno je ukupno 555 jedinica lokalne samouprave, i to: 428 općina, 127 gradova te 20 jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno županija. Kao glavni grad Republike Hrvatske, Grad Zagreb ima poseban status grada i županije, tako da je u Republici Hrvatskoj ukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

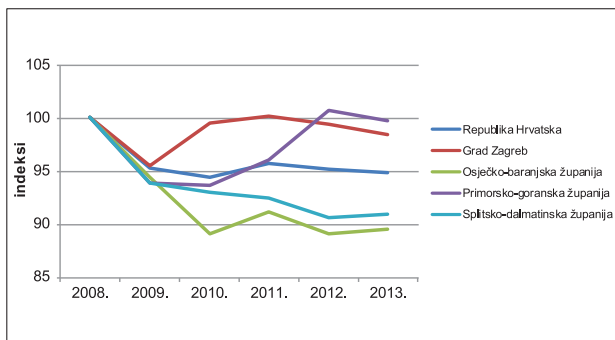
Iako se nalaze na relativno maloj površini, prema određenim pokazateljima, postoje velike razlike između pojedinih županija. Tako je, primjerice, površina najveće (Ličko-senjske) osam puta veća od najmanje (Grada Zagreba), a najnaseljenija (Grad Zagreb) ima 15 puta više stanovnika u odnosu na županiju koja ima najmanje stanovnika (Ličko-senjska). Prema gustoći naseljenosti, razlika je još uočljivija jer najgušće naseljena županija

Tablica 1: POVRŠINA I STANOVNIŠTVO REPUBLIKE HRVATSKE

	Površina (km ²)	Rang	Broj stanovnika 2011.	Rang	Broj stanovnika po km ²
RH	56.594	-	4.284.889	-	75,7
Kontinentalna Hrvatska	31.889	-	2.872.954	-	90,1
GZG	641	21	790.017	1	1.232,5
ZGŽ	3.060	8	317.606	3	103,8
KŽŽ	1.229	19	132.892	12	108,1
VŽ	1.262	18	175.951	8	139,4
KKŽ	1.748	17	115.584	16	66,1
MŽ	729	20	113.804	17	156,1
BBŽ	2.640	11	119.764	15	45,4
VPŽ	2.024	14	84.836	19	41,9
PSŽ	1.823	15	78.034	20	42,8
BPŽ	2.030	13	158.575	11	78,1
OBŽ	4.155	4	305.032	4	73,4
VSŽ	2.454	12	179.521	7	73,2
KŽ	3.626	6	128.899	13	35,5
SMŽ	4.468	3	172.439	9	38,6
Jadranska Hrvatska	24.705	-	1.411.935	-	57,2
PGŽ	3.588	7	296.195	5	82,6
LSŽ	5.353	1	50.927	21	9,5
ZDŽ	3.646	5	170.017	10	46,6
ŠKŽ	2.984	9	109.375	18	36,7
SDŽ	4.540	2	454.798	2	100,2
IŽ	2.813	10	208.055	6	74,0
DNŽ	1.781	16	122.568	14	68,8

Izvor: DZS; obrada: HGK

Graf: BRUTO DOMAĆI PROIZVOD REPUBLIKE HRVATSKE U TEKUĆIM CIJENAMA, 2008=100

Izvor: DZS; obrada: HGK

Napomena: u grafu je Grad Zagreb i tri županije koje imaju najveća gradska središta

(Grad Zagreb) ima gotovo 130 puta više stanovnika po kvadratnom kilometru u odnosu na najrjeđe naseljenu županiju – Ličko-senjsku (vidi Tablicu 1).

U ovoj analizi korišteni su posljednji dostupni službeni podaci na razini županija. S obzirom na to da u pojedinim pokazateljima objava službenih podataka na razini županije kasni za objavom podataka na nacionalnoj razini, za neke se pokazatelje koriste i podaci iz 2013. godine. Primjerice, u veljači 2016. godine DZS je objavio podatak o BDP-u na razini županija za 2013. godinu.

BDP i poslovanje poduzetnika

Nominalni iznos BDP-a od 2009. godine do 2013. godine pada s iznimkom 2011. godine kada je zabilježen rast. Tako je BDP u 2013. godini na razini Hrvatske iznosio nominalno 329,57 milijardi HRK, što je 5,2% manje nego u pretkriznoj 2008. godini. Spomenuti pad je rezultat smanjenja BDP-a u svim županijama, a na njega je najviše utjecao pad u Splitsko-dalmatinskoj županiji (za 2,7

Tablica 2:
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD ZA
REPUBLIKU HRVATSKU
U TEKUĆIM CIJENAMA
(ESA 2010) PO ŽUPANIJAMA,
u tis. HRK

	2008.	2013.	Indeks 2013. / 2008.
RH	347.685.002	329.571.343	94,8
GZG	111.041.765	109.236.357	98,4
ZGŽ	19.458.139	18.780.296	96,5
KZŽ	7.070.088	6.327.640	89,5
VŽ	11.916.147	11.116.029	93,3
KKŽ	8.049.434	7.592.282	94,3
MŽ	7.539.679	7.284.756	96,6
BBŽ	7.027.915	6.050.257	86,1
VPŽ	4.522.831	3.799.519	84,0
PSŽ	4.016.308	3.503.369	87,2
BPŽ	7.540.911	6.913.660	91,7
OBŽ	20.697.689	18.502.323	89,4
VSŽ	9.243.619	8.018.742	86,7
KŽ	8.040.041	7.381.857	91,8
SMŽ	10.331.352	9.900.192	95,8
PGŽ	28.945.151	28.856.434	99,7
LSŽ	3.581.605	2.924.101	81,6
ZDŽ	11.785.750	10.616.340	90,1
ŠKŽ	6.779.187	6.485.586	95,7
SDŽ	29.770.842	27.044.330	90,8
IŽ	20.577.258	19.999.706	97,2
DNŽ	9.749.291	9.237.566	94,8

Izvor: DZS; obrada: HGK

Tablica 3: POSLOVANJE PODUZETNIKA U 2015. GODINI

	Broj poduzetnika	Broj zaposlenih	Ukupan prihod, u mil. HRK	Dobit razdoblja nakon oporezivanja, u mil. HRK
RH	106.569	838.584	639.648	35.926
Kontinentalna Hrvatska	65.567	605.703	504.368	25.652
GZG	35.089	330.102	328.040	17.673
ZGŽ	6.529	47.988	43.975	1.840
KZŽ	1.829	18.378	10.128	566
VŽ	3.202	38.182	22.643	915
KKŽ	1.467	15.211	9.572	597
MŽ	2.626	25.316	12.074	641
BBŽ	1.629	14.073	7.225	241
VPŽ	881	7.197	3.470	146
PSŽ	727	7.957	3.472	135
BPŽ	1.660	15.089	7.941	327
OBŽ	4.561	37.475	24.299	862
VSŽ	1.617	17.217	13.870	639
KŽ	1.931	15.371	8.361	800
SMŽ	1.819	16.147	9.298	270
Jadranska Hrvatska	41.002	232.881	135.281	10.272
PGŽ	9.436	60.070	34.763	1.960
LSŽ	703	4.017	1.856	106
ZDŽ	3.597	21.095	12.548	825
ŠKŽ	2.052	11.570	5.381	300
SDŽ	11.957	70.498	40.559	2.665
IŽ	9.552	46.092	30.746	3.556
DNŽ	3.705	19.539	9.428	860

Izvor: FINA; obrada: HGK

milijardi HRK), Osječko-baranjskoj županiji (za gotovo 2,2 milijarde HRK) i Gradu Zagrebu (za 1,8 milijardi HRK). Istodobno je najmanji pad (od oko 90 milijuna HRK) zabilježen u Primorsko-goranskoj županiji (vidi Tablicu 2).

Udjeli pojedinih županija u ukupnom BDP-u RH nisu se značajno promijenili, pa tako, pored Grada Zagreba (33,1%), najveći udio i dalje imaju Primorsko-goranska (8,8%) i Splitsko-dalmatinska županija (8,2%), što znači da te tri županije zajedno čine oko 50% hrvatskog BDP-a.

Dvije od spomenutih triju županija imaju i najveći BDP po stanovniku, Grad Zagreb i Primorsko-goranska županija, znatno veći od prosjeka RH (77.465 HRK).

Veliku razliku u ekonomskoj snazi pojedinih županija pokazuju i financijski rezultati poslovanja poduzetnika. Prema Fininim podacima, najviše poduzetnika u 2015. godini dolazi iz Grada Zagreba, Splitsko-dalmatinske, Istarske i Primorsko-goranske županije. Najviše prihode ostvarili su poduzetnici iz Grada Zagreba, Zagrebačke, Splitsko-dalmatinske i Primorsko-goranske županije, dok su najveću dobit ostvarili poduzetnici iz Grada Zagreba, Istarske, Splitsko-dalmatinske i Primorsko-goranske županije (vidi Tablicu 3).

Zaposlenost i plaće

Kretanja broja zaposlenih u posljednjih nekoliko godina bila su odraz gospodarske krize te je broj zaposlenih u 2015. (stanje 31. ožujka) bio manji u odnosu na 2008. godinu u svim županijama. Broj zaposlenih najviše je apsolutno smanjen u Gradu Zagrebu, Osječko-baranjskoj i Splitsko-dalmatinskoj županiji (vidi Tablicu 4). No, u relativnom smislu, najveći pad je zabilježen u Virovitičko-podravskoj (-24,5%) i Koprivničko-križevačkoj županiji (-23%), a najmanje u Gradu Zagrebu (-7,5%).

Kod kretanja nezaposlenosti (stanje 31. ožujka), nešto je drugačija situacija: najveći relativni rast nezaposlenih je zabilježen kod Krapinsko-zagorske (73,7%), Zagrebačke županije (67%) i Grada Zagreba (49,2%), a samo je u dvije županije zabilježen pad (Zadarska i Karlovačka) (vidi Tablicu 5).

Tablica 4: UKUPNO ZAPOSLENI U REPUBLICI HRVATSKOJ, stanje na 31. ožujka

	2008.	2015.	2015.-2008.
RH	1.536.166	1.332.826	-203.340
Kontinentalna Hrvatska	1.047.545	906.283	-141.262
GZG	421.585	389.888	-31.697
ZGŽ	85.924	76.605	-9.319
KZŽ	38.888	33.326	-5.562
VŽ	66.114	59.259	-6.855
KKŽ	38.736	29.818	-8.918
MŽ	40.240	35.392	-4.848
BBŽ	36.462	28.683	-7.779
VPŽ	24.240	18.294	-5.946
PSŽ	20.967	16.754	-4.213
BPŽ	41.427	31.973	-9.454
OBŽ	97.203	76.556	-20.647
VSŽ	46.683	38.399	-8.284
KŽ	41.157	33.786	-7.371
SMŽ	47.919	37.550	-10.369
Jadranska Hrvatska	488.621	426.543	-62.078
PGŽ	118.109	100.844	-17.265
LSŽ	14.117	12.887	-1.230
ZDŽ	48.162	44.133	-4.029
ŠKŽ	31.308	27.706	-3.602
SDŽ	146.500	128.528	-17.972
IŽ	89.241	75.363	-13.878
DNŽ	41.184	37.082	-4.102

Izvor: DZS; obrada: HGK

Tablica 5: BROJ NEZAPOSLENIH U REPUBLICI HRVATSKOJ, stanje na 31. ožujka

	2008.	2015.	2015.-2008.
RH	255.491	319.211	63.720
Kontinentalna Hrvatska	171.308	216.483	45.175
GZG	27.808	41.484	13.676
ZGŽ	10.184	17.012	6.828
KZŽ	4.140	7.191	3.051
VŽ	7.151	8.350	1.199
KKŽ	6.293	7.336	1.043
MŽ	5.260	6.084	824
BBŽ	10.949	12.916	1.967
VPŽ	8.420	10.218	1.798
PSŽ	5.039	5.937	898
BPŽ	13.619	14.254	635
OBŽ	27.423	35.931	8.508
VSŽ	17.669	19.425	1.756
KŽ	11.474	10.669	-805
SMŽ	15.879	19.676	3.797
Jadranska Hrvatska	84.183	102.728	18.545
PGŽ	14.353	17.690	3.337
LSŽ	3.277	3.919	642
ZDŽ	10.366	9.514	-852
ŠKŽ	7.627	8.398	771
SDŽ	34.688	45.383	10.695
IŽ	6.446	8.236	1.790
DNŽ	7.426	9.588	2.162

Izvor: DZS; obrada: HGK

Tablica 6: STOPA REGISTRIRANE NEZAPOSLENOSTI U REPUBLICI HRVATSKOJ, stanje na 31. ožujka u %

	2008.	2015.	2015.-2008. postotni bodovi
RH	14,3	19,3	5,0
Kontinentalna Hrvatska	17,9	24,3	6,4
GZG	6,2	9,6	3,4
ZGŽ	10,6	18,2	7,6
KZŽ	9,6	17,7	8,1
VŽ	9,8	12,4	2,6
KKŽ	14,0	19,7	5,7
MŽ	11,6	14,7	3,1
BBŽ	23,1	31,0	7,9
VPŽ	25,8	35,8	10,0
PSŽ	19,4	26,2	6,8
BPŽ	24,7	30,8	6,1
OBŽ	22,0	31,9	9,9
VSŽ	27,5	33,6	6,1
KŽ	21,8	24,0	2,2
SMŽ	24,9	34,4	9,5
Jadranska Hrvatska	15,4	19,4	4,0
PGŽ	10,8	14,9	4,1
LSŽ	18,8	23,3	4,5
ZDŽ	17,7	17,7	0,0
ŠKŽ	19,6	23,3	3,7
SDŽ	19,1	26,1	7,0
IŽ	6,7	9,9	3,2
DNŽ	15,3	20,5	5,2

Izvor: DZS; obrada: HGK

Trend povećanja stope nezaposlenosti (kada se gleda stanje 31.3.) bilježi se od 2009. do 2014. godine i to u gotovo svim županijama. Pritom omjeri ostaju nepromijenjeni, odnosno u Virovitičko-podravskoj, Brodsko-posavskoj i Vukovarsko-srijemskoj županiji se stalno bilježe najviše stope nezaposlenosti (vidi Tablicu 6). Iako se trend mijenja u 2015. godini kada stopa nezaposlenosti pada i to u svim županijama, stopa nezaposlenosti ostaje viša u odnosu na 2008. godinu u svim županijama izuzev Zadarske, gdje se bilježi ista stopa kao u 2008. godini (vidi Tablicu 6).

Podaci o distribuciji neto plaća po županijama pokazuju da su najveće prosječne neto plaće u 2014. godini zabilježene u Gradu Zagrebu, Primorsko-goranskoj i Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Pritom je uočljiva velika razlika između najviše (Grad Zagreb) i najniže (Varaždinska županija) koja iznosi približno 45% (vidi Tablicu 7).

Tablica 7: PROSJEČNA MJESEČNA NETO PLAĆA, u HRK

	2008.	2014.	2014.-2008.
RH	5.161	5.529	368
Kontinentalna Hrvatska	4.637	4.976	340
GZG	6.040	6.451	411
ZGŽ	4.960	5.389	429
KZŽ	4.411	4.740	329
VŽ	4.292	4.440	148
KKŽ	4.635	5.109	474
MŽ	4.133	4.553	420
BBŽ	4.421	4.663	242
VPŽ	4.267	4.599	332
PSŽ	4.457	4.706	249
BPŽ	4.464	4.855	391
OBŽ	4.600	5.024	424
VSŽ	4.501	4.774	273
KŽ	4.876	5.246	370
SMŽ	4.857	5.121	264
Jadranska Hrvatska	4.995	5.311	316
PGŽ	5.193	5.538	345
LSŽ	4.777	5.002	225
ZDŽ	4.996	5.279	283
ŠKŽ	4.889	5.118	229
SDŽ	4.947	5.260	313
IŽ	5.106	5.463	357
DNŽ	5.055	5.516	461

Izvor: DZS; obrada: HGK

Županije – potencijali ukratko

Kako bi se lakše prepoznali razvojni potencijali pojedine županije, djelatnosti s komparativnim prednostima te prirodna bogatstva, u ovom poglavlju za svaku su županiju istaknuti njeni potencijali koji doprinose gospodarskoj snazi.

Dodatno, za svaku županiju stavljena je informacija koja BDP i stanovništvo pojedine županije stavlja u relaciju s pokazateljima država na razini EU ili na svjetskoj razini.

Kontinentalna Hrvatska - županije				Jadranska Hrvatska - županije	
I.	Zagrebačka	VIII.	Primorsko-goranska	IX.	Ličko-senjska
II.	Krapinsko-zagorska	X.	Virovitičko-podravska	XIII.	Zadarska
III.	Sisačko-moslavačka	XI.	Požeško-slavonska	XV.	Šibensko-kninska
IV.	Karlovačka	XII.	Brodsko-posavska	XVII.	Splitsko-dalmatinska
V.	Varaždinska	XIV.	Osječko-baranjska	XVIII.	Istarska
VI.	Koprivničko-križevačka	XVI.	Vukovarsko-srijemska	XIX.	Dubrovačko-neretvanska
VII.	Bjelovarsko-bilogorska	XX.	Međimurska		
XXI.	Grad Zagreb				

GRAD ZAGREB – Osnove gospodarskoga razvoja Grada Zagreba čine klasične i suvremene uslužne djelatnosti te industrija zasnovana na kombinaciji tehnološki složenijih proizvodnji s većom dodanom vrijednosti odnosno s izvozno konkurentnim proizvodima. Zagrebačko gospodarstvo ostvaruje oko 40% ukupnoga hrvatskog izvoza, najvećim dijelom na tržište EU. Grad Zagreb, sa statusom županije i specifičnostima glavnoga grada RH, daljnji razvoj temelji na postizanju optimalnog odnosa između proizvodnog i uslužnog sektora, posebice prerađivačke industrije, trgovine, turizma i financijskih usluga.

Grad Zagreb ima gotovo dvostruko veći BDP i broj stanovnika od Malte, prema ekonomskoj snazi najslabije članice EU.

ZAGREBAČKA ŽUPANIJA – Osnove gospodarskoga razvoja Zagrebačke županije čine poljoprivreda, industrija i klasične uslužne djelatnosti. Prirodne ljepote Županije i blizina glavnoga grada predispozicija su razvoja seoskog, lovno, ribolovnog turizma. Prirodna bogatstva, postojeći gospodarski kapaciteti, njihova modernizacija i izgradnja novih, rezultiraju kvalitetnim proizvodima plasiranim i na inozemna tržišta, pri čemu je pokrivenost uvoza izvozom 58%, pa je razvojni naglasak stavljen na jačanje izvozno orijentirane proizvodnje. Daljnji se razvoj temelji na poljoprivredi, prerađivačkoj - posebice prehrambenoj industriji, transportnim i logističkim uslugama te bržem aktiviranju poduzetničkih zona.

Zagrebačka županija ima nešto manji udio BDP-a u Hrvatskoj od udjela Japana u svijetu, 5,7% naprema 6,5%, dok je udio stanovništva daleko veći, 7,4% u odnosu na 1,8% Japana.

KRAPINSKO-ZAGORSKA ŽUPANIJA – Blizina Zagreba, kvalitetna infrastruktura, konkurentna radna snaga i mogućnost ulaganja čine Krapinsko-zagorsku županiju idealnim mjestom za razvijanje gospodarske djelatnosti. Prerađivačka industrija temeljna je grana gospodarstva, a izvozno orijentirani proizvodi na zahtjevna strana tržišta pokazatelj su uspješnosti gdje zagorski poduzetnici ostvaruju trećinu ukupnih prihoda. Posljednjih godina mnogo se ulaže u razne oblike turizma koji karakteriziraju značajni prirodni i kulturno-povijesni resursi, očuvan okoliš, tradicija i gastro-enološka ponuda.

Krapinsko-zagorska županija ima udio BDP-a u RH približno kao Španjolska u svijetu, dok je udio stanovništva te županije od 3,1% znatno veći od 0,6% koliko Španjolska čini u svjetskom stanovništvu.

VARAŽDINSKA ŽUPANIJA – Temelj razvoja Varaždinske županije jest prerađivačka industrija s velikim potencijalom rasta izvoza, koju čine međunarodno-konkurentne tvrtke, uspješni MSP te brojni strani ulagači koji su prepoznali uspješnost „varaždinskog recepta“. Zato je Varaždinska županija još 2010. proglašena najkonkurentnijom županijom u RH. Od 2000. izvoz je povećan 350% i iznosi 8,2% ukupnoga hrvatskog izvoza, što županiju čini „najizvoznijom“ županijom koja ostvaruje najveći suficit.

Varaždinska županija ima BDP približno kao San Marino, dok je broj stanovnika te županije pet puta veći.

KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA – Osnove gospodarskog razvoja Koprivničko-križevačke županije čine prerađivačka industrija, osobito prehrambena i farmaceutska (s nekoliko jakih lidera), trgovina, poljoprivreda i građevinarstvo. Gospodarstvo, najvećim dijelom prerađivačka industrija, izvozi svoje proizvode i usluge te ostvaruje pozitivan saldo vanjskotrgovinske razmjene. Postoje kvalitetni turistički potencijali za razvoj kulturnog turizma (kolijevka naivne umjetnosti, bogata kulturno-povijesna baština, tradicijske manifestacije), seoskog i wellness turizma, te raznih oblika kontinentalnog turizma.

Koprivničko-križevačka županija ima udio BDP-a u RH približno kao Austrija u EU, dok je udio stanovništva u RH nešto veći, 2,7% u odnosu na 1,7% Austrije u EU.

MEĐIMURSKA ŽUPANIJA – Gospodarstvo Međimurske županije pretežno je tradicionalno, radnointenzivno i izvozno orijentirano. Županiju karakterizira razvijeno malo i srednje poduzetništvo, sve jači razvoj autohtonih i tradicijskih proizvoda te vrlo povoljni geografski položaj na sjecištu važnih europskih koridora. Konkurentnosti doprinose kvaliteta poslovnog okruženja, brojne poduzetničke zone i suradnja obrazovanja i gospodarstva. Županija je pretežno ruralno područje koje pruža odlične uvjete za poljoprivrednu proizvodnju, a naročito je razvijeno plantažno voćarstvo. Dobar geografski položaj, očuvan okoliš te prirodne ljepote predispozicija su za daljnji razvoj turizma.

Međimurska županija ima udio BDP-a u RH približno kao Australija u svjetskom BDP-u, dok je udio stanovništva u RH od 2,7% znatno veći u odnosu na 0,3% Australije u svijetu.

BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA – Županiju Bjelovarsko-bilogorsku čini poticajno gospodarsko okruženje temeljeno na tradiciji u poljoprivredi, obrtništvu i turizmu uz ostvariv visok stupanj dodane vrijednosti s očuvanim okolišem te prirodnom i kulturnom baštinom. Najveći prirodni potencijali i gospodarsko obilježje BBŽ jesu raspoloživa poljoprivredna tla i šume gdje se razvila proizvodnja hrane i drvoprerađivačka industrija u kojoj se i ostvaruje najveći udio u ukupnom županijskom izvozu. Vidljiva je tendencija rasta i povećanja površina zasađenih pod vinovom lozom u sklopu kojih se razvija ruralni turizam. Kraj je bogat obnovljivim izvorima energije, a geotermalna elektrana Velika Ciglena, koja će uskoro biti puštena u pogon, bit će najveća Europska ORC geotermalna elektrana.

Bjelovarsko-bilogorska županija ima udio BDP-a u RH približno kao Danska u EU dok je udio stanovništva u RH od 2,8% znatno veći u odnosu na 1,1% Danske u EU.

VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA – Osnove gospodarskog razvoja Virovitičko-podravске županije čine poljoprivreda (proizvodnja šećerne repe, duhana i ljekovitog bilja) i industrija (drvno-prerađivačka, prehrambena, industrija nemetala). Prirodne ljepote županije predispozicija su razvoja turizma. Prirodna bogatstva, modernizirani kapaciteti te izgradnja novih, rezultiraju kvalitetnim proizvodima, što, uz poštivanje svih ugovornih obveza, omogućava županijskom gospodarstvu izvoz proizvoda na zahtjevno svjetsko tržište te u robnoj razmjeni sa 73 države redovito ostvaruje suficit koji je u 2014. godini iznosio 77,7 mil.USD.

Virovitičko-podravska županija ima udjele BDP-a i stanovništva u RH približno kao Grčka u EU.

POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA – Požeško-slavonska županija izvozno je orijentirana u segmentima prerađivačke industrije: drvne, metalske, prehrambene, proizvodnje stakla i električnih elemenata. Gospodarstvo PSŽ izvozi u više od 30 zemalja. Svoj potencijal Županija vidi u razvoju poljoprivrednih proizvoda (5500 OPG-ova), stavljanju svojih prirodnih potencijala u gospodarsku funkciju (voda 2% površine, termalni izvori, obradivo zemljište 43%, šume 45%), razvoju turizma kroz netaknutu i nezagađenu prirodu (Park prirode Papuk), kulturnu baštinu, životinjski i biljni svijet te kao već poznatu vinsku destinaciju.

Požeško-slavonska županija ima udio BDP-a u RH približno kao Rumunjska u EU, dok je udio stanovništva u RH od 1,8% manji u odnosu na 3% Rumunjske u EU.

BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA – Osnove gospodarskog razvoja Brodsko-posavske županije čine prerađivačka industrija (izvozno orijentirane: metalna, drvna, prehrambena i proizvodnja namještaja), poljoprivreda, građevinarstvo, trgovina i uslužne djelatnosti. Povoljan geografski položaj (raskrižje X i Vc prometnog koridora), prometna infrastruktura (ceste, željeznica, plovni put), prirodna bogatstva, kulturno-povijesno naslijeđe i spremnost obrazovnog sustava i akademske zajednice da se prilagodi potrebama gospodarstva, pružaju preduvjete za intenzivniji razvoj gospodarstva i ostalih djelatnosti koje utječu na razvoj županije.

Brodsko-posavska županija ima udio BDP-a u RH gotovo kao Kanada u svjetskom BDP-u, dok je udio stanovništva u RH od 3,7% osjetno veći u odnosu na 0,5% Kanade u svijetu.

OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA – Osnove gospodarskog razvoja Osječko-baranjske županije čine poljoprivreda i industrija, čiji kapaciteti nisu dovoljno iskorišteni zbog usitnjenosti poljoprivrednih površina, niske razine tehnološke opremljenosti i nedovoljnih inozemnih i domaćih ulaganja. Prirodne ljepote Županije pridonose razvoju ruralnog turizma. Očuvani i bogati prirodni resursi, postojeći gospodarski kapaciteti i njihova modernizacija uz povoljan prometno-geografski položaj rezultiraju tradicionalnom izvoznom orijentacijom, a županijsko gospodarstvo u robnoj razmjeni sa stotinjak zemalja već niz godina redovito ostvaruje suficit. Razvoj IT industrije i usmjerenost proizvodnji energije iz obnovljivih izvora zauzimaju sve važnije mjesto u gospodarstvu županije.

Osječko-baranjska županija ima udio BDP-a u RH nešto veći od udjela Njemačke u svjetskom BDP-u, 5,6% u odnosu na 4,9%, dok je udio stanovništva znatno veći, 7,1% u odnosu na 1,1% Njemačke.

VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA – Osnovu gospodarskog razvoja Vukovarsko-srijemske županije čine prirodni resursi (poljoprivredno zemljište, šumsko bogatstvo, vode) na temelju kojih je razvijena primarna poljoprivredna proizvodnja te prerađivačka industrija u kojoj su dominantne prehrambena i drvoprerađivačka industrija. U strukturi gospodarskih djelatnosti, pored ranije nabrojanih, zastupljene su i kožarsko-tekstilna te metaloprerađivačka industrija. Lokacija, te postojeći željeznički i plovni putevi, značajni su potencijal na osnovu kojih se radi na pozicioniranju županije kao značajnoga transportno-logističkog centra u budućnosti, a uz postojeće prirodne ljepote i kulturno-povijesno nasljeđe također omogućuju i značajniji razvoj kontinentalnog turizma koji je zasad u povojima.

Vukovarsko-srijemska županija ima udio BDP-a u RH približno kao Indija u svijetu, 2,5%, dok je udio stanovništva daleko manji, 2,4% u odnosu na 17,9% Indije.

KARLOVAČKA ŽUPANIJA – Karlovačka županija nalazi se u središnjoj Hrvatskoj, veza je kontinentalne i obalne Hrvatske te sjecište najvažnijih prometnica koje povezuju Europu s Jadranskom obalom. Gospodarsku sliku karakterizira razvijeno poduzetništvo u kojemu je glavni nositelj razvoja prerađivačka industrija s djelatnostima proizvodnje hrane i pića, gotovih metalnih proizvoda, strojeva i uređaja, proizvoda od gume i plastike, prerade drva i proizvodnje tekstila. Važno mjesto zauzimaju trgovina i graditeljstvo, uz značajne kulturne i prirodne resurse za razvoj turizma. U strukturi izvoza Županije prevladavaju proizvodnja metalnih proizvoda i proizvodnja strojeva i uređaja, dok su glavna izvozna tržišta EU i SAD.

Karlovačka županija ima BDP približno kao Solomonski otoci, prema ekonomskoj snazi 174. država svijeta (od ukupno 190 zemalja prema podacima MMF-a) te približno pet puta manji broj stanovnika.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA – Sisačko-moslavačka županija jest proizvodno-izvozna županija, a najjače su grane energetika, naftna, petrokemijska, metalopređivačka, drvna i prehrambena industrija. Prisutan je razvoj sofisticiranih tehnologija u elektroničkoj i farmaceutskoj industriji dok su ostale gospodarske grane i obrtništvo manje zastupljeni. Poljoprivredni potencijali nisu dovoljno iskorišteni, a turističku ponudu, uz sačuvane kulturno-povijesne vrijednosti, čine Park prirode Lonjsko polje, termalno lječilište Topusko, Vinske ceste Moslavine. Izvoz je u 2015. iznosio 529,4 mil. EUR, od toga najviše prema zemljama EU.

Sisačko-moslavačka županija ima udio BDP-a u RH približno kao Švedska u EU dok je udio stanovništva dvostruko veći, 4% u RH u odnosu na 1,9% Švedske u EU.

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA – Primorsko-goranska županija s 296.195 stanovnika, obuhvaća 3.582 km² kopnene i 4.344 km² morske površine. Ima najveće otoke Krk, Lošinj, Rab i Cres i najveće bogatstvo flore i faune u Hrvatskoj. Grad Rijeka najvažnija je hrvatska morska luka i važan sveučilišni, poslovni i kulturni centar. Uz lučku i pomorsko-prometnu infrastrukturu, dominiraju brodogradnja, metaloprerađivačka djelatnost, farmacija te prijevoz i prerada nafte. Prerađivačka industrija, građevinarstvo, trgovina, prijevoz, turizam i znanstveno-tehničke djelatnosti ostvaruju 87% ukupnih prihoda te glavninu županijskog izvoza.

Primorsko-goranska županija ima BDP približno kao cijela Crna Gora, po ekonomskoj snazi 155. zemlja svijeta, a ostvaruje ga s približno upola manjim brojem stanovnika.

LIČKO-SENJSKA ŽUPANIJA – Gospodarsku snagu Ličko-senjske županije čine turizam, poljoprivreda i drvna industrija. Prirodne ljepote Županije predispozicija su razvoja turizma: seoskog, lovnog i ribolovnog. Prirodna bogatstva, postojeći gospodarski kapaciteti i njihova modernizacija te izgradnja novih, rezultiraju kvalitetnim proizvodima, što, uz poštovanje ugovorenih rokova isporuke i ispunjavanje ostalih ugovornih obveza, omogućava da županijsko gospodarstvo izvozi svoje proizvode na zahtjevno svjetsko tržište te u robnoj razmjeni, sa 79 zemalja, redovito ostvaruje suficit.

Ličko-senjska županija ima udio BDP-a u RH približno kao Mađarska u EU, dok je udio stanovništva nešto manji, 1,2% u RH u odnosu na 1,9% Mađarske u EU.

ZADARSKA ŽUPANIJA – Gospodarski razvoj Zadarske županije najviše potiču turizam, prerađivačka industrija, ribarstvo, marikultura i brodarstvo. Dobar prirodni položaj i ulaganja u prometnu infrastrukturu, pridonijeli su razvoju turizma i djelatnosti koje ga prate. Razvoj je također povezan s preradom sirovina iz mora namijenjenih uglavnom tržištu EU i Japana. Prerađivačka industrija ima dugu tradiciju koja proizvode i usluge plasira za potrebe auto, prehrambene i farmaceutske industrije Europske unije te, uz prehrambenu industriju, čini glavninu industrije Zadarske županije. Značajni izvoz usluga ostvaruje se i u brodarstvu. Županijsko gospodarstvo ostvaruje vanjskotrgovinski suficit. Prema demografskim procjenama Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, među svim županijama jedino Zadarska županija, uz Grad Zagreb, 2030. godine trebala bi imati više stanovnika nego u 2013. godini.

Zadarska županija ima udio BDP-a u RH približno kao Brazil u svijetu, dok je udio stanovništva nešto veći, 4% u RH u odnosu na 2,8% Brazila u svijetu.

ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA – Osnove gospodarskog razvoja Šibensko-kninske županije čine prerađivačka industrija, turizam i trgovina. Nakon višegodišnjih problema u preradi aluminijske, proizvodnja je opet pokrenuta te se vraća optimizam da će 80 godina duga tradicija u aluminijskoj industriji ponovo biti pokretač gospodarstva Županije. Sve veće značenje za gospodarstvo ima turizam s godišnjim ostvarenjima 5 milijuna noćenja i 822.000 turista. Prepoznatljivost turističke ponude temelji se na prirodnim ljepotama, razvedenom i atraktivnom akvatoriju, bogatom kulturno-povijesnom nasljeđu te očuvanim tradicijskim djelatnostima.

Šibensko-kninska županija ima udio BDP-a u RH približno kao Meksiko u svjetskom BDP-u, dok je udio stanovništva od 2,6% u RH veći u odnosu na 1,8% Meksika u svijetu.

SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA – Splitsko-dalmatinska županija, uz turizam koji, unatoč sezonalnosti, bilježi sve bolje rezultate, snažan potencijal za gospodarski uzlet ima u nekad moćnoj prerađivačkoj industriji koju je, uz povećanje ulaganja i oslanjanje na postojeći visokoobrazovani kadar, moguće obnoviti te povećati broj tvrtki koje uspješno posluju i izvoze. Mogućnosti za razvoj i investicije brojne su s obzirom na izniman potencijal – izvanredna prirodna i klimatska osnovica, tradicija u pomorstvu, ribarstvu, maslinarstvu, vinogradarstvu, voćarstvu, vađenju i obradi kamena te graditeljstvu, prilike su za promjenu trenda depopulacije ruralnih područja i neravnomjernog razvoja županije.

Splitsko-dalmatinska županija ima BDP približno kao Fidži, 158. zemlja svijeta prema ekonomskoj snazi (od ukupno 190 zemalja prema podacima MMF-a), a ostvaruje ga s upola manjim brojem stanovnika.

ISTARSKA ŽUPANIJA – Gospodarstvo Istarske županije temelji se na industriji i turizmu. Nasljednici stoljetne tradicije u brodogradnji, metaloprerađivačkoj i duhanskoj industriji te proizvodnji građevinskog materijala i cementa i danas uspješno posluju na svjetskom tržištu, a brojne druge tvrtke zahvaljujući modernim tehnologijama svoje proizvode plasiraju u izvoz. Visokorazvijeni turizam nudi kvalitetne smještajne i ugostiteljske kapacitete uz more i u unutrašnjosti poluotoka, a kao poseban doživljaj nudi vrhunske proizvode lokalne poljoprivrede, osobito maslinarstva, vinarstva i ribarstva te bogatu kulturno-povijesnu baštinu. Kvalitetan uslužni sektor zaokružuje sliku uspješnog istarskoga gospodarstva.

Istarska županija ima BDP približno kao Maldivi, 161. država prema ekonomskoj snazi, a pritom Maldivi imaju 1,7 puta više stanovnika.

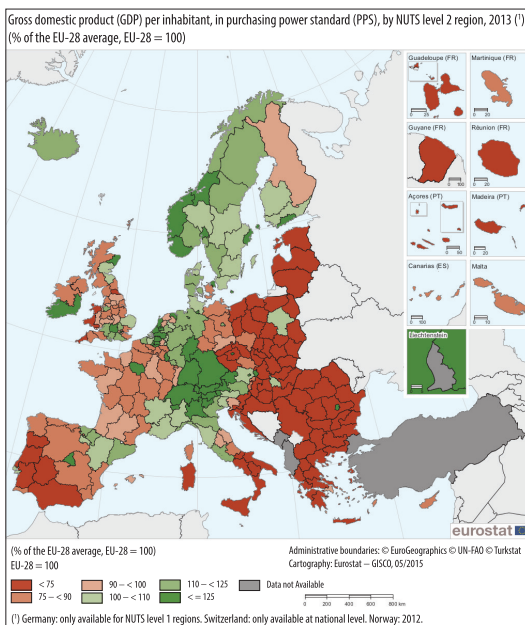

DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA – Bogato kulturno povijesno nasljeđe i prirodne ljepote Dubrovačko-neretvanske županije osnova su razvoja turizma kao glavne gospodarske djelatnosti s udjelom više od 60% u ukupnim prihodima županijskoga gospodarstva. Vrlo vrijedna poljoprivredna područja nalaze se u dolini Neretve (najznačajniji proizvođač mandarina u državi), Konavoskom polju, Pelješcu i Korčuli (proizvodnja poznatih vina Dingač, Pošip, Postup i Malvasija). Daljnji razvoj gospodarstva naslanjat će se na selektivne oblika turizma; podizanje vinarstva, maslinika, voćnjaka i povrtnjaka; razvoj ribarstva i marikulture; podizanje agroprerađivačkih, riboprerađivačkih pogona; obnovljive izvore energije.

Dubrovačko-neretvanska županija ima udio BDP-a u RH približno kao Belgija u EU, dok je udio stanovništva od 2,9% u RH neznatno veći u odnosu na 2,2% Belgije u EU.

Hrvatske regije u EU

Slika 1: NUTS II regije u EU, BDP *per capita*, EU=100

Izvor: Eurostat (online data codes: nama_10r_2gdp and nama_10pc)

Pojam „regije“ na razini EU podrazumijeva tzv. NUTS II regije (regije koje, u pravilu, imaju 800.000 – 3.000.000 stanovnika; NUTS - kratica od Nomenklature prostornih jedinica za statistiku). Takva podjela na regije u EU temelj je i za usmjeravanje sredstava Kohezijske (regionalne) politike EU, odnosno sredstava fondova EU. U EU28 ukupno je 276 NUTS II regija. (Vidi: Sliku 1)

Pristupanjem Hrvatske u EU, povećao se broj NUTS II regija u EU za dvije. NUTS II regije u Hrvatskoj su: Kontinentalna Hrvatska (oko 2,96 milijuna stanovnika) te Jadranska Hrvatska (oko 1,47 milijuna stanovnika). Na Slici 1 prikazane su NUTS II regije članica EU.

Prema podacima o BDP-u po stanovniku prema paritetu kupovne moći za 2014. godinu, dvije regije Hrvatske rangirane su na 238.

Tablica 8: BDP po stanovniku po PPS-u u 2014., EU28=100

Rang	Regija	Indeks
1	Inner London - West	539
2	Luxembourg	266
3	Rég. Bruxelles	207
4	Hamburg	206
5	Inner London - East	204
6	Bratislavský kraj	186
7	Oberbayern	179
8	Île de France	178
9	Praha	173
10	Stockholm	172
238	Kontinentalna Hrvatska	60
245	Jadranska Hrvatska	57
267	Sud - Muntenia	43
268	Észak-Magyarország	42
269	Sud-Vest Oltenia	41
270	Severoiztochen	39
271	Yugoiztochen	39
272	Severen tsentralen	34
273	Nord-Est	34
274	Yuzhen tsentralen	32
275	Mayotte	31
276	Severozapaden	30

Izvor: Eurostat; obrada: HGK

Tablica 9: STANOVNIŠTVO HRVATSKE U 2013. (PROCJENA), 2020. I 2030. (PROGNOZA)

	2013.	2020.	2030.
GZG	794.101	809.681	814.706
ZDŽ	171.380	172.610	172.130
SDŽ	454.867	454.893	450.490
IŽ	207.608	208.243	204.955
ZGŽ	318.702	317.499	311.666
DNŽ	122.461	120.471	116.185
MŽ	113.545	111.128	106.392
PGŽ	295.067	287.647	271.511
RH	4.262.140	4.139.098	3.918.127
KKŽ	114.580	110.728	104.607
VŽ	174.854	167.984	156.842
KŽŽ	131.392	125.078	115.613
OBŽ	301.961	285.494	259.708
PSŽ	76.168	71.141	64.352
VPŽ	83.437	77.613	69.370
LSŽ	49.505	45.706	40.961
ŠKŽ	106.910	98.838	87.180
BPŽ	156.681	144.581	127.027
BBŽ	117.508	108.003	94.792
KŽ	126.299	115.248	99.090
VSŽ	176.885	160.389	136.083
SMŽ	168.229	146.123	114.467

Izvor: Ekonomski fakultet "Demografski scenariji i migracije"; obrada: HGK

(Kontinentalna Hrvatska) i 245. (Jadranska Hrvatska) mjestu, a ispod naše lošije rangirane regije nalaze se regije iz manje razvijenih članica EU (prvenstveno Bugarske, Rumunjske i Mađarske). (vidi Tablicu 8). Kontinentalna Hrvatska ima dvostruko više županija nego Jadranska Hrvatska, a približno je takav i odnos BDP-a. Ipak, u komparaciji BDP-a po stanovniku prema prosjeku EU, razlika između tih dviju regija relativno je mala, odnosno Kontinentalna se Hrvatska nalazi na 60% prosjeka EU, a Jadranska Hrvatska na 57%. Pritom, u posljednjih nekoliko godina postoji određeno blago povećanje razlike između tih dviju regija (u 2007. godini Jadranska je bila na 60%, a Kontinentalna na 61% prosjeka EU BDP-a po PPS-u), jer je BDP Kontinentalne Hrvatske blaže pao nego BDP Jadranske Hrvatske.

Smanjivanje razvojnih razlika koje postoje kod županija u Hrvatskoj, u smjeru povećanja konkurentnosti onih manje razvijenih, može se postići adekvatnim iskorištavanjem sredstava koja su na raspolaganju iz fondova EU, pogotovo ako se uzme u obzir da Hrvatska, prema iskorištenosti fondova, zaostaje u odnosu na druge članice EU.

Utjecaj fondova EU na nacionalna gospodarstva može se kvantificirati putem procjene utjecaja na rast BDP-a, budući da Kohezijska (regionalna) politika EU izravno utječe na razvoj nerazvijenih regija pojedinih članica EU. Takvu procjenu je objavila HGK u analizi „Fondovi EU i Junckerov plan – potencijali koje je nužno iskoristiti“ iz studenoga 2015. godine, gdje je navedeno da bi korištenje punog potencijala sredstava fondova Kohezijske politike EU Hrvatskoj moglo uvećati rast BDP-a za 2 do 3 postotna boda godišnje.

Koliko bi takvo uvećanje gospodarskog rasta bilo bitno za Hrvatsku, govori i podatak da je hrvatski BDP u 2015. godini u odnosu na pretkriznu 2008. godinu bio niži realno za čak 11%. To je drugi najlošiji rezultat u EU (nakon Grčke koja je zabilježila pad oko 26%) te osmi najlošiji rezultat na svijetu (od ukupno 189 zemalja za koje postoje usporedivi podaci MMF-a). Sedam zemalja koje su, prema navedenom kretanju, lošije od Hrvatske jesu, redom: Ekvatorijalna Gvineja, Srednjoafrička Republika, Ukrajina, Jemen, Grčka, San Marino te Libija.

Povećanjem regionalne konkurentnosti moguće je smanjiti vjerojatnost emigracije stanovništva koja će uz postojeće starenje stanovništva predstavljati problem u budućnosti. Smanjivanje broja radno sposobnog stanovništva najviše će pogoditi mirovinski sustav u kojem, uz omjer osiguranika i umirovljenika od oko 1,17:1, situacija već danas nije zadovoljavajuća. Naime, prema demografskoj projekciji (vidi Tablicu 9) broj stanovnika Hrvatske će se nastaviti smanjivati, odnosno do 2030. godine samo će Grad Zagreb i Zadarska županija imati više stanovnika nego što imaju danas.

HGK indeks gospodarske snage po županijama

Hrvatska gospodarska komora provela je postupak ocjenjivanja i razvrstavanja svih županija u Republici Hrvatskoj prema indeksu gospodarske snage.

HGK indeks gospodarske snage jest kompozitni pokazatelj koji se računa kao zbroj ponderiranih osnovnih gospodarskih pokazatelja u trogodišnjim prosjecima te demografske projekcije radi mjerenja stupnja gospodarske snage i gospodarskog potencijala županija u odstupanju od prosjeka RH (indeks gospodarske snage iznad 100 pokazuje da je pojedina županija iznad prosjeka RH, dok vrijednost niža od 100 znači da je pojedina županija ispod prosjeka RH). Time se realnije definira međusobno pozicioniranje županija te se doprinosi aktiviranju razvojnih resursa pojedine županije. Konačno, ovim se sustavom ocjenjivanja i razvrstavanja dobiva analitička podloga za praćenje promjena u stupnju gospodarske razvijenosti županija (indeks se može ažurirati s novim podacima).

HGK indeks gospodarske snage županija kompozitni je indeks koji se izračunava kao zbroj ponderiranih rangova šest gospodarskih pokazatelja te projekcije kretanja stanovništva:

- *BDP po stanovniku*
- *ukupni prihod poduzetnika po zaposlenom*
- *prosječne neto plaće*
- *neto dobit poduzetnika po zaposlenom*
- *prihod na inozemnom tržištu poduzetnika po zaposlenom*
- *stopa nezaposlenosti*
- *projekcija rasta stanovništva 2013.-2030.*

Indeks je napravljen s namjerom pozicioniranja županija u odnosu jedne prema drugima, a izražen je kao odnos prema prosjeku RH. Njime se još jednom naglašava velika neusklađenost u razvijenosti koju je potrebno sagledati kroz potencijale i komparativne prednosti oko kojih treba graditi razvoj pojedinih županija, a time i države u cjelini.

Pokazatelji koji su sastavnice Indeksa, izraženih prema prosjeku RH te sam Indeks, nalaze se u idućoj tablici:

Tablica 10: INDEKS GOSPODARSKE SNAGE ŽUPANIJA I NJEGOVE SASTAVNICE

	BDP po stanovniku, prosjek 2011.-2013., indeksi, RH=100	Prosječne neto plaće po zaposlenom, prosjek 2012.-2014., indeksi, RH=100	Ukupni prihodi poduzetnika po zaposlenom, prosjek 2013.-2015., indeksi, RH=100	Neto dobit poduzetnika po zaposlenom, prosjek 2013.-2015., indeksi, RH=100	Prihod na inozemnom tržištu po zaposlenom, prosjek 2013.-2015., indeksi, RH=100	Stopa nezaposlenosti, prosjek, 2013.-2015., indeksi, prosjek RH u odnosu na županiju	Demografija - indeks promjene broja stanovnika 2030./2013.	HGK indeks gospodarske snage, RH=100
GZG	179,3	116,7	131,8	130,9	104,6	199,6	102,6	149,3
IŽ	124,5	98,9	84,4	143,4	140,7	178,1	98,7	127,2
PGŽ	124,8	100,1	74,3	72,0	89,5	126,5	92,0	105,1
VŽ	80,9	80,2	77,8	61,1	144,3	139,8	89,8	96,2
DNŽ	95,9	98,8	64,5	105,4	69,9	100,8	94,9	93,1
ZGŽ	75,8	95,5	113,8	80,9	95,6	102,4	97,8	92,5
ZDŽ	79,5	96,4	75,6	84,7	103,1	100,4	100,4	91,1
KKŽ	88,0	92,6	81,5	75,7	100,7	92,6	91,3	90,1
MŽ	81,9	81,5	61,3	58,8	111,7	121,1	93,7	89,2
KŽ	74,7	95,9	70,6	123,8	87,9	83,2	78,5	85,5
KZŽ	61,0	85,9	76,3	74,5	134,6	104,8	88,0	85,4
SDŽ	77,0	95,1	75,1	88,6	59,2	76,3	99,0	82,2
ŠKŽ	77,0	92,6	69,6	71,9	77,0	85,6	81,5	80,3
SMŽ	78,3	93,2	72,5	38,3	155,9	59,8	68,0	79,6
OBŽ	79,2	91,6	84,6	62,1	81,3	64,1	86,0	79,2
LSŽ	76,4	90,9	58,5	54,4	50,3	88,9	82,7	75,0
VSŽ	58,9	87,1	97,4	70,9	81,5	58,7	76,9	72,6
BPŽ	56,9	88,3	66,1	49,4	106,4	59,6	81,1	70,0
PSŽ	59,7	87,3	57,8	47,0	71,6	71,6	84,5	68,5
VPŽ	60,0	84,3	67,5	49,0	82,9	57,2	83,1	68,2
BBŽ	67,0	84,1	65,5	41,5	45,9	67,6	80,7	66,9

Izvor: DZS, FINA, Ekonomski fakultet: "Demografski scenariji i migracije", izračuni HGK

Podaci u Tablici 10 pokazuju da se samo Grad Zagreb i dvije županije nalaze iznad prosjeka RH, dok je preostalih osamnaest županija ispod prosjeka. Takav položaj većine županija posljedica je upravo utjecaja Grada Zagreba na visinu prosjeka RH. Najniže pozicionirane su Bjelovarsko-bilogorska, Virovitičko-podravska i Požeško-slavonska županija čiji se indeks nalazi na razini oko 2/3 prosjeka RH. Upravo u županijama s nižim indeksom gospodarske snage treba tražiti potencijal za gospodarski razvoj odnosno uočava se potreba ulaganja u njihov razvoj, s ciljem smanjivanja razvojnih razlika između županija, ali i poticanja ukupnog gospodarskog rasta RH.

POPIS KRATICA

RH	Republika Hrvatska	ŠKŽ	Šibensko-kninska županija
GZG	Grad Zagreb	SDŽ	Splitsko-dalmatinska županija
ZGŽ	Zagrebačka županija	IŽ	Istarska županija
KZŽ	Krapinsko-zagorska županija	DNŽ	Dubrovačko-neretvanska županija
VŽ	Varaždinska županija	EU	Europska unija
KKŽ	Koprivničko-križevačka županija	DZS	Državni zavod za statistiku
MŽ	Međimurska županija	HGK	Hrvatska gospodarska komora
BBŽ	Bjelovarsko-bilogorska županija	MMF	Međunarodni monetarni fond
VPŽ	Virovitičko-podravska županija	FINA	Financijska agencija
PSŽ	Požeško-slavonska županija	NUTS	<i>Nomenclature des unités territoriales statistiques</i> (Nomenklatura prostornih jedinica za statistiku)
BPŽ	Brodsko-posavska županija	ESA 2010	European System of National and Regional Accounts
OBŽ	Osječko-baranjska županija	BDP	Bruto domaći proizvod
VSŽ	Vukovarsko-srijemska županija	PPS	Purchasing power standard
KŽ	Karlovačka županija	HRK	Hrvatska kuna
SMŽ	Sisačko-moslavačka županija	MSP	Mala i srednja poduzeća
PGŽ	Primorsko-goranska županija		
LSŽ	Ličko-senjska županija		
ZDŽ	Zadarska županija		

Opće napomene:

Ovu analizu izrađuje i za nju je odgovorna HGK. Informacije, mišljenja, analize i zaključci koji se iznose temelje se na javnim statističkim i ostalim informacijama što potječu iz izvora u čiju se potpunost i točnost HGK pouzdaje, ali za koje ne jamči. Utoliko su informacije, mišljenja, analize i zaključci izneseni u ovoj publikaciji podložni promjenama koje ovise i o promjenama izvora informacija, i o promjenama koje nastupe od trenutka pisanja teksta do njegova čitanja. Ova publikacija ili njeni dijelovi ne mogu se kopirati ili bilo kako drugačije reproducirati bez navođenja izvora.

Izdavač: Hrvatska gospodarska komora

Pripremio: Sektor za financijske institucije, poslovne informacije i makroekonomske analize

Odjel za makroekonomske analize

Tel.: 01/ 48 28 373

Fax: 01/ 45 61 535

E-mail: makroekonomija@hgk.hr

www.hgk.hr

Priprema i tisak: Intergrafika TTŽ, Zagreb

Naklada: 3500 primjeraka

Zagreb, lipanj 2016.